

ΛΑΟΥΡΑ - LAURA

Σκηνοθεσία: Ότο Πρέμινγκερ

Σενάριο: Τζέι Ντράτλερ, Σάμιουελ Χοφενστάιν,
Μπέτι Ράινχαρντ

Ηθοποιοί: Τζιν Τίρνει, Ντάνα Άντριους,
Κλίφτον Γουέμπ, Βίνσεντ Πράις,
Τζούντιθ Άντερσον.

Φωτογραφία: Τζόζεφ Λα Σελ

Μοντάζ: Λούις Λέφλερ

Μουσική: Ντέιβιντ Ράκσιν

Χώρα: Η.Π.Α. (Α/Μ)

Διάρκεια: 88΄

Πρώτη προβολή: Ώρα 6.00 μ.μ.

Δεύτερη προβολή: Ώρα 8.15 μ.μ.

Τρίτη προβολή: Ώρα 10.30 μ.μ.

Διακρίσεις:

- Όσκαρ Φωτογραφίας στον Joseph La Shelle
- Βραβείο από National Film Preservation Board
- Υποψηφιότητες.

Ένας αστυνομικός ερευνά τη δολοφονία της όμορφης Λόρα, όταν ξαφνικά η υποτιθέμενη νεκρή εμφανίζεται μπροστά του.

Αριστοτεχνικά σκηνοθετημένο, υποβλητικό και σπλάτο νουάρ, το οποίο φλερτάρει μυστικιστικά με το σινεμά του φανταστικού, ένα από τα γοητευτικότερα της κινηματογραφικής ιστορίας. Με Όσκαρ φωτογραφίας και αξέχαστο σάουντρακ.

Εβδομήντα χρόνια μετά την έξοδό της στις αίθουσες, η «Laura» του Ότο Πρέμινγκερ είναι η ίδια σαγηνευτική, ατμοσφαιρική και αξέχαστη εμπειρία, μια ταινία φτιαγμένη με την απaráμιλλη τέχνη ενός μεγάλου δημιουργού και σκεπασμένη με το πέπλο του μυστηρίου μιας χώρας που ενηλικιώθηκε απότομα.

Η ταινία ξεκίνησε σαν b movie της σειράς, άλλαξε σκηνοθέτη (ο παραγωγός Ότο Πρέμινγκερ αντικατέστησε τον Ρόμπερτ Μαμούλιαν) και φινάλε, έφερε σε σύγκρουση όλα τα μέλη της παραγωγής και κατέληξε σε **ανεπανάληπτο αριστούργημα**. Τα λιγότερα τα χρωστάει στο μυθιστόρημα της Βέρα Κάσπαρι στο οποίο στηρίζεται και του οποίου η πλοκή κρύβει μία και μοναδική έκπληξη: ένας αστυνομικός ερευνά τη δολοφονία της όμορφης Λόρα, όταν ξαφνικά η υποτιθέμενη νεκρή εμφανίζεται μπροστά του. Σαν δεύτερος Χίτσκοκ, ο οποίος δεν διασκεύασε παρά κατ' εξαίρεση κάποιο σπουδαίο λογοτεχνικό έργο, ο δαιμόνιος Πρέμινγκερ («Ανατομία Ενόχ Εγκλήματος») τύλιξε την ίντριγκα σε μια ονειρική, γοητευτικά υποβλητική ατμόσφαιρα, υπογράμμισε τα πολλαπλά υπονοούμενα του καλογραμμένου σεναρίου, το οποίο γράφτηκε και ξαναγράφηκε αμέτρητες φορές, κι εξάντλησε την ψυχαναλυτική τόλμη του αναδεικνύοντας κινηματογραφικά (από την πλανοθεσία, τις σκιάς, τα βλέμματα) τη διφορούμενη, διεστραμμένη φύση των πρωταγωνιστικών χαρακτήρων. Υπέγραψε έτσι ένα αρχετυπικό φιλμ νουάρ, το οποίο φλερτάρει μυστικιστικά με το σινεμά του φανταστικού, διαθέτει αξέχαστο σάουντρακ (Ντέιβιντ Ράκσιν) και βραβεύτηκε με Όσκαρ φωτογραφίας.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΗΤΣΗΣ

Ο ντετέκτιβ Μαρκ ΜακΦέρσον ερευνά το θάνατο της Λόρα Χαντ, μιας πανέμορφης κοπέλας που βρέθηκε νεκρή στο διαμέ-

ρισμά της. Ανακρίνει τους υποψήφιους ενόχους, τον εκκεντρικό κοσμοκογράφο Γουόλντον Λάιντεκερ, τον αρραβωνιαστικό της, Σέλμιπ Κάρπεντερ, την πλούσια θεία της, Αν Τρέντγουελ και την πιστή της οικονόμο Μπέσι Κλέαρι και μέσα από τις μαρτυρίες τους πλάθει στο μυαλό του το χαρακτήρα της όμορφης κοπέλας. Το πορτρέτο που κρέμεται στον τοίχο του σαλονιού του σπιτιού της τον βοηθά να συνδυάσει το χαρακτήρα με τη μορφή της και σύντομα ο αστυνομικός βρίσκεται δέσμιος από τη γοητεία της νεκρής. Μέσα από τις φαντασιώσεις του αναρωτιέται ποιος θα μπορούσε να θέλει το θάνατο μιας κοπέλας που έκανε τους πάντες να την ερωτεύονται με την ευγενική της ψυχή. Μια νύχτα, ενώ βρίσκεται στα μισά των ερευνών του συμβαίνει κάτι πολύ παράξενο που θα τον κάνει να αναθεωρήσει όλα όσα έχει μάθει για την υπόθεση.

Όταν η «Laura» πήρε το πράσινο φως από τη 20th Century Fox δεν ήταν παρά η διασκευή ενός θεατρικού έργου της Βέρα Κάσπαρι που δεν κατάφερε ποτέ να ανέβει στο Μπρόντγουεϊ και που στη συνέχεια μεταποιήθηκε σε μυθιστόρημα για να αγοραστεί από το στούντιο και να αποτελέσει την καθοριστική στιγμή στην καριέρα του Οτο Πρέμινγκερ.

Διάσημος για τον ιδιότροπο χαρακτήρα του, αλλά και για τις διαμάχες του με τον νεαρό ακόμη τότε Ντάριλ Φ. Ζανούκ, ο Αυστριακός Πρέμινγκερ είχε βρεθεί στο Χόλιγουντ να συνεργάζεται με τους ιδρυτές της 20th Century Fox, σκηνοθετώντας ταινίες μικρού προϋπολογισμού για το b-movie παράρτημα της εταιρίας.

Ο Ζανούκ του ανέθεσε την παραγωγή του «Laura», αλλά όχι και τη σκηνοθεσία - παρά τις επίμονες προσπάθειες του Πρέμινγκερ - και έτσι το πρότζεκτ κατέληξε μετά από αρκετά ονόματα σε αυτό του Ρόμπερτ Μαμούλιαν («Queen Christina») που ο Πρέμινγκερ δεν εκτιμούσε.

Το γύρισμα ξεκίνησε αλλά οι κακές σχέσεις του Μαμούλιαν με τους ηθοποιούς του θα οδηγούσαν γρήγορα σε αναβολή της παραγωγής και στην τελική απόφαση της Fox να δώσει τη σκηνοθεσία στον Πρέμινγκερ.

Στα χέρια του Πρέμινγκερ, η «Laura» άλλαξε μορφή, ύφος και κυρίως «τάξη», αφού από μια περίπλοκη αστυνομική ιστορία ιδανική για ένα ακόμη b-movie, κατέληξε σε μια απαστράπτουσα παραγωγή που στέφθηκε με μεγάλη εμπορική επιτυχία, εκτίναξε την καριέρα των πρωτοεμφανιζόμενων ακόμη Τζιν Τίρνει και Ντάνι Αντριους και δικαιώσε τον Πρέμινγκερ για τις επιλογές του: ο Κλίφτον Γουεμπ στον οποίο ο Πρέμινγκερ πίστεψε κόντρα σε κάθε άλλη γνώμη κέρδισε μια υποψηφιότητα για Όσκαρ Β' Ανδρικού Ρόλου, ενώ προτάθηκαν όλοι οι νέοι συνεργάτες που προσλήφθηκαν (Καλύτερο Σενάριο, Καλύτερα Σκηνικά) με τον Τζόζεφ Λαζελ να κερδίζει δικαιωματικά το Όσκαρ Αστρόμαυρης Φωτογραφίας.

Ποια, όμως, ήταν η «Laura»; Τι ήταν η «Laura»; Όπως εύστοχα προσπάθησε η Fox να μετατρέψει σε μύθο την ύπαρξή της στο τρέιλερ της εποχής, η «Laura» ήταν η αντανάκλαση όλων όσων ήταν ο Πρέμινγκερ σαν άνθρωπος, σαν κινηματογραφιστής, σαν άντρας που παρόλη τη διάσημη κακή σχέση του με όλες τις μεγάλες πρωταγωνίστριές του αγάπησε με πάθος τις γυναίκες, σαν ξένος σε μια χώρα βυθισμένη στο σκοτάδι και τις εμμονές...

Ηδη από την πρώτη αριστοτεχνική σκηνή της, ο θεατής μπαίνει σε μια τροχιά φετιχισμού, ηδονοβλεψίας και υποβόσκουσας σεξουαλικότητας καθώς η έρευνα για το θάνατο της Λόρα ξεκινά, στην αρχή ανυποψίαστα από την πλευρά του αστυνομικού ντετέκτιβ, πριν καταλήξει σε ένα δολοφονικό παιχνίδι που ίπταται στην ατμόσφαιρα του μύθου.

Ο Πρέμινγκερ είναι παρών σε κάθε σκηνή, άλλοτε για να υποδείξει στον θεατή τις αδιόρατες λεπτομέρειες που θα οδηγή-

σουν στη λύση του μυστηρίου και άλλοτε για να παρατηρήσει και ο ίδιος τη σχεδόν μηχανική αναλογία ανάμεσα στους πολλούς «εραστές» της Λόρα και το φαντάσμα της.

Τεχνίτης από τους λίγους που γνώρισε το Χόλιγουντ ακριβώς τη στιγμή που η βιομηχανία ενηλικιώνόταν, ο Πρέμινγκερ χτίζει με το «Laura» ένα παραλογισμό που βασίζεται σε μαθηματική λογική, ένα αρχιτεκτονικό οικοδόμημα με πρώτες ύλες το ασαφές της ανθρώπινης φύσης, ένα μυστήριο που μεγενθύνεται μέσα από τον παραμορφωτικό καθρέφτη της επιθυμίας, ένα μεταφυσικό φιλμ απόλυτου νατουραλισμού, ένα μοντέρνο δείγμα ενήλικου σινεμά που μετά από λίγη ώρα αρνείται να καταχωρηθεί σε ένα είδος παραμένοντας μέχρι και το φινάλε του στον απροσδιόριστο χώρο που κρύβεται η αλήθεια των πραγμάτων. Χαμηλότονο - σχεδόν υπνωτιστικό (βοηθάει εδώ η υπέροχη μουσική του Ντέιβιντ Ράσκιν), εξπρεσιονιστική στις στιγμές που η κλειστοφοβική του ατμόσφαιρα διαγράφει τις αδρές γραμμές της προσωπικότητας του καθενός από τους ήρωές του και τολμηρό αφού ακόμη και κεκαλυμμένα «παίζει» εξώφθαλμα με τους όρους του ανδρισμού (ο μοναδικός straight που ερωτεύεται τη Λόρα είναι αυτός που δεν την έχει δει ποτέ) και της in the closet ομοφυλοφιλίας (τόσο ο χαρακτήρας του Κλιφτον Γουεμπ, όσο και αυτοί του Βίνσεντ Πράις και της Τζούντιθ Αντερσον - και οι τρεις ομοφυλόφιλοι στη ζωή τους - φλερτάρουν με την αμφίσημη σεξουαλικότητά τους), το «Laura» είναι περισσότερο και από ένα φιλμ νουάρ, μια ταινία - αποπλάνηση.

Από αυτές που παρακολουθούνται με αγωνία για την ταυτότητα του δολοφόνου και τις απαντήσεις στα δεκάδες ερωτήματα που γεννιούνται από την αστυνομική έρευνα, ενώ στην πραγματικότητα η πραγματική «αλήθεια» βρίσκεται πίσω από τα ίχνη και τις ενδείξεις, κάπου ανάμεσα στην αντανάκλασή της και στον τρόπο που επιθυμεί να την εκλαμβάνει ο καθένας από εμάς ξεχωριστά.

Και εβδομήντα χρόνια μετά, μια από αυτές τις κινηματογραφικές εμπειρίες που μοιάζουν να μην πέρασε από πάνω τους ο χρόνος, παρά μόνο για να τις κάνει ακόμη πιο δυνατές...

ΜΑΝΩΛΗΣ ΚΡΑΝΑΚΗΣ

OTTO PREMINGER (1905-1986)

Γεννήθηκε στην Αυστρο-Ουγγαρία (τώρα Ουκρανία) και πέθανε στη Νέα Υόρκη. Η πρώτη του μεγάλη επιτυχία ήταν η Laura που τον τοποθέτησε στους σπουδαιότερους σκηνοθέτες παγκοσμίως. Μεγάλες του επιτυχίες ήταν μεταξύ άλλων το "Rosebud" (1975) και "The human factor" (1979).

ΦΙΛΜΟΓΡΑΦΙΑ

The Human Factor 1979, Rosebud 1975, Such Good Friends 1971, Tell Me That You Love Me, Junie Moon 1970, Skidoo 1970, Hurry Sundown 1967, Bunny Lake Is Missing 1965, In Harm's Way 1965, The Cardinal 1963, Advise & Consent 1962, Exodus 1960, Ανατομία ενός εγκλήματος 1959, Porgy and Bess 1959, Bonjour tristesse 1958, Jeanne d'Arc 1957, The Making of 'Saint Joan' 1957, The Court-Martial of Billy Mitchell 1955, The Man with the Golden Arm 1955, Producers' Showcase 1954, Carmen Jones 1954, Ποτάμι χωρίς επιστροφή 1954, Die Jungfrau auf dem Dach 1953, The Moon Is Blue 1953, Angel Face 1952, The 13th Letter 1951, Kilides sto pezodromio 1950, O gremos 1949, The Fan 1949, That Lady in Ermine 1948, Daisy Kenyon 1947, Forever Amber 1947, Centennial Summer 1946, Fallen Angel 1945, A Royal Scandal 1945, Laura 1944, In the Meantime, Darling 1944, Margin for Error 1943, Kidnapped 1938, Danger - Love at Work 1937, Nancy Steele Is Missing! 1937, Under Your Spell 1936, Die große Liebe 1931.